

بسمه تعالی

معاونت آموزشی دانشکده علوم پزشکی مراغه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

فرم طرح دوره آموزش حضوری (Course Plan)

نام درس: اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا

نیمسال تحصیلی اول ۱۴۰۴-۱۴۰۳

دانشکده: پزشکی

رشته و مقطع تحصیلی: پزشکی

تعداد واحد: ۲

درس پیشنهادی: ندارد

روز و ساعت برگزاری: چهارشنبه (۱۴/۰۰-۱۲/۳۰)

گروه آموزشی: علوم بالینی

محل برگزاری: کلاس دانشکده پزشکی

نام مدرسین: دکتر ادریس حسن پور

روزهای تماس با مسئول درس: چهارشنبه

نام مسوول درس: دکتر ادریس حسن پور

آدرس دفتر: مراغه کیلومتر ۲ جاده مراغه تهران روبروی دانشگاه پیام نور تلفن: ۰۴۱۳۷۲۷۵۵۵۱-۳ پست الکترونیک

Edihasanpoor@yahoo.com

Edihasanpoor@gmail.com

هدف کلی درس و مقدمه: آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا

روند وقایع در حوادث و تغییرات فزاینده اقلیم جهانی در سال‌های اخیر در ایران و جهان، نشانگر آن است که بیشترین آسیب‌ها و خسارات وارده، ناشی از سوء مدیریت در سیستم‌های متولی امور در پاسخگویی به بلایا می باشد. بنابراین مدیریت سوانح و بلایا یکی از نیازهای مهم جامعه امروز، محسوب می گردد. لذا یادگیری کلیاتی از مدیریت بحران و حوادث در کشور حادثه خیزی همچون ایران، بر هر فردی که در نظام سلامت نقشی را بر عهده دارد، ضروری است. همچنین یادگیری اصول و مبانی آمادگی بیمارستان‌ها در مقابل با حوادث و بلایا نقش مهمی در ارتقای سطح ایمنی بیمارستان‌ها خواهد داشت. بنابراین، هدف این درس آشنایی دانشجویان با کلیاتی از مفاهیم و مبانی مرتبط با خطر، بحران و مدیریت حوادث و بلایا است.

هدف کلی شماره ۱: «آشنایی با اصول و مبانی مدیریت و اهمیت آن»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با مفهوم مدیریت آشنا شود.
- مفهوم سازمان را بداند.
- سطوح مدیریت را بداند.
- با مهارت اصلی مدیریت آشنا شود.
- وظایف اصلی مدیریت را بداند.

هدف کلی شماره ۲: «آشنایی با مفاهیم رایج در مدیریت حوادث و بلایا»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با مفاهیم مخاطره، آسیب، فوریت، آمادگی، ارزیابی خطر، تاب آوری و کاهش خطر آشنا شود.
- ارتباط بین مفاهیم مختلف در مدیریت حوادث و بلایا را بداند.
- با انواع و تقسیم بندی رایج حوادث و بلایا آشنا شود.
- اپیدمیولوژی حوادث و بلایای طبیعی و غیر طبیعی را بداند.

هدف کلی شماره ۳: «آشنایی با تاریخچه، قوانین و ساختار مدیریت بحران کشور»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با روش های طبقه بندی مخاطرات آشنا شود.
- تاریخچه سازمان های مرتبط با حوادث و بلایا را بداند.
- مهمترین سازمان های بین المللی مرتبط با مدیریت سلامت در حوادث و بلایا را بداند.
- با ساختار مدیریت بحران کشور آشنا شود.
- سیاست ها و اسناد بالادستی مرتبط با مدیریت خطر و حوادث را بداند.
- با برنامه ملی پاسخگویی به حوادث و بلایا آشنا شود.

هدف کلی شماره ۴: «تحلیل مخاطرات و آسیب پذیری در حوادث و بلایا»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با مفاهیم خطر، مخاطره، آسیب پذیری و بلایا آشنا شود.
- با مفهوم ارزیابی خطرات آشنا شود.
- با مفاهیم شاخص ارزیابی خطرات بیمارستان و بیمارستان های ایمن آشنا شود.
- با ابزار ارزیابی خطرات در خانه های بهداشت و مراکز بهداشتی طبق اعتبار بخشی آشنا شود.

هدف کلی شماره ۵: «آشنایی با کارکردهای مختلف سطوح نظام سلامت در مراحل چرخه مدیریت بحران کشور»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با وظایف خانه های بهداشت، مراکز خدمات جامع سلامت روستایی و شهری، بیمارستان ها، و دانشکده و دانشگاه های علوم پزشکی در مقابل با حوادث و بلایا آشنا شود.
- با کارکردهای مدیریتی در سطوح نظام سلامت در مدیریت بحران آشنا شود.

هدف کلی شماره ۶: «مدیریت موثر و پاسخگویی در مقابل حوادث و بلایا»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با شیوه های پیشگیری از وقوع حادثه آشنا شود.
- روش های کاهش میزان آسیب پذیری را بداند.
- روش اجرای تمرین و مانور عملی مدیریتی را بداند.
- با مفهوم افزایش ظرفیت آشنا شود.

هدف کلی شماره ۷: «آشنایی با مخاطرات طبیعی و اثرات سلامتی ناشی از آن»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با انواع مخاطرات طبیعی شامل سیل، زلزله، لغزش و رانش خشکسالی، گرما، رعد و برق و ... آشنا شود.
- علل وقوع مخاطرات طبیعی مختلف را بداند.
- با تجارب و درس آموخته های مخاطرات طبیعی قبلی را آشنا شود.
- اثرات سلامتی وقوع این نوع مخاطرات را بداند.

هدف کلی شماره ۸: «آشنایی با مخاطرات انسان ساخت و اثرات سلامتی ناشی از آن»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با انواع مخاطرات انسان ساخت شامل مخاطرات بیوتروریستی، کموتروریستی، اگروتروریستی و ... آشنا شود.
- علل وقوع مخاطرات انسان ساخت مختلف را بداند.
- با تجارب و درس آموخته های مخاطرات انسان ساخت قبلی را آشنا شود.
- اثرات سلامتی وقوع این نوع مخاطرات را بداند.

هدف کلی شماره ۹: «آشنایی با اثرات روانشناختی بلایا و حمایت های روانی – اجتماعی و رویکردهای مدیریت هدايا»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با نحوه واکنش با انسان ها در شرایط بحرانی آشنا شود.
- حمایت های اجتماعی را بداند.
- با انواع مشکلات روانشناختی مصدومین حوادث آشنا شود.
- با رویکردهای مدیریت هدايا و کمک های انسان دوستانه داخلی و بین المللی

هدف کلی شماره ۱۰: «آشنایی با اصول بهداشتی و روش های پیشگیری از بیماری ها»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با مدیریت پیشگیری از بیماری واگیر آشنا شود.
- با مدیریت پیشگیری از بیماری غیر واگیر آشنا شود.
- با بهداشت محیط در شرایط حوادث و بلایا آشنا شود.

هدف کلی شماره ۱۱: «آمادگی و مدیریت بحران در بیمارستان و ایمنی بیمارستان در بحران ها»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- شرایط اضطراری و بحران های طبیعی و غیرطبیعی را برشمرد.
- طرق آماده سازی بیمارستان برای بحران های احتمالی را توضیح دهد.

هدف کلی شماره ۱۲: «آشنایی با نوپدیدی و بازپدیدی بیماری ها و نحوه مدیریت آن»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- تجارب بیماری های بازپدید و نو پدید را آشنا شود.
- با بیماری کووید ۱۹ و اثرات آن آشنا شود.

هدف کلی شماره ۱۳: «آشنایی دانشجویان با سامانه فرماندهی سانحه و کاربردهای آن»

دانشجو باید در پایان دوره قادر باشد:

- با سیستم فرماندهی حادثه آشنا شود.
- ویژگی سیستم های فرماندهی حادثه را بداند.
- ساختار سیستم فرماندهی حادثه را ترسیم کند.

شیوه تدریس:

– سخنرانی تعاملی ، بحث گروهی ، پرسش و پاسخ

ابتدای هر جلسه اهداف درس تعیین خواهد شد و جمع بندی مناسب مطالب در پایان جلسه انجام خواهد گرفت.

مطالب بصورت کپی در اختیار دانشجو قرار می گیرد.

استفاده از اسلاید آموزشی و تصاویر درسی مرتبط برای درک راحت در مباحث

مواد و وسایل آموزشی: ویدئو پروژکتور و تخته وایت برد

شیوه پایش و ارزشیابی

مطالب ارایه شده در کلاس

۲ نمره	حضور منظم در کلاس
	پرسش و پاسخ و تکالیف کلاسی
۵ نمره	امتحان میان ترم
۱۴ نمره	امتحان پایان ترم
۲۱ نمره	کل

مقررات و نحوه برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو:

در صورت داشتن غیبت غیر موجه مطابق با مقررات برخورد خواهد شد. تذکرات لازم هم در جلسه اول ارایه خواهد شد.

وظایف و تکالیف دانشجو:

منابع به منظور مطالعه بیشتر

۱. رضائیان علی، مبانی سازمان و مدیریت، انتشارات سمت،
۲. آصف زاده سعید، اصول مدیریت بهداشت و درمان
۳. اصول نگهداری و ایمنی بیمارستان، شرکت خانه سازی ایران، نگهداری تجهیزات آزمایشگاهی و بیمارستان، تهران ۱۳۸۰
۴. درویش زاده، نگار. اصول ایمنی و بهداشت شغلی در بیمارستان. نشر فن آوران. چاپ اول. تهران. ۱۳۹۰.
۵. خانکه، حمیدرضا، ابزارهای ملی ارزیابی سلامت در حوادث و بلایا، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۹۵.
۶. خانکه، حمیدرضا و همکاران. آمادگی بیمارستانی در حوادث و بلایا، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۹۱
۷. اردلان و همکاران. برنامه ملی پاسخ نظام سلامت به بلایا و فوریت ها. تهران : انتشارات آذربرزین، ۱۳۹۴.
- ۸.
9. Charney, William, ed. *Handbook of modern hospital safety*. CRC Press, 2009.
10. Barbara A Brunt, Evidence-Based Competency Management for the Emergency Department, 2008
11. Krzysztof Śmigorski, Health Management, Janeza Trdine 9, 51000 Rijeka, Croatia, 2010.
12. Shi, Leiyu. *Managing human resources in health care organizations*. Jones & Bartlett Publishers, 2010.
13. Swayne, Linda E., W. Jack Duncan, and Peter M. Ginter. *Strategic management of health care organizations*. John Wiley & Sons, 2012.
14. Flynn, Rob. *Structures of control in health management*. Routledge, 2012.

جدول زمان بندی برنامه درسی اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا

روز و تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	ملاحظات / آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	اصول و مبانی مدیریت و اهمیت آن	دکتر حسن پور	شرکت در بحث های گروهی
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	مفاهیم رایج در مدیریت حوادث و بلایا	دکتر حسن پور	انجام تکالیف
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	تاریخچه ، قوانین و ساختار مدیریت بحران کشور	دکتر حسن پور	مطالعه مطالب جلسه قبل
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	تحلیل مخاطرات و آسیب پذیری در حوادث و بلایا	دکتر حسن پور	انجام تکالیف
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	مخاطرات طبیعی و اثرات سلامتی ناشی از آن	دکتر حسن پور	مطالعه مطالب جلسه قبل
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	مخاطرات انسان ساخت و اثرات سلامتی ناشی از آن	دکتر حسن پور	مطالعه مطالب جلسه قبل
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	میان ترم	دکتر حسن پور	امتحان
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	مدیریت موثر و پاسخگویی در مقابل حوادث و بلایا	دکتر حسن پور	انجام تکالیف
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	کارکردهای مختلف سطوح نظام سلامت در مراحل مدیریت بحران کشور	دکتر حسن پور	مطالعه مطالب جلسه قبل
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	اثرات روانشناختی بلایا و حمایت های روانی- اجتماعی و مدیریت هدایا	دکتر حسن پور	مطالعه مطالب جلسه قبل
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	اصول بهداشتی و روش های پیشگیری از بیماری ها	دکتر حسن پور	انجام تکالیف
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	آمادگی و مدیریت بحران در بیمارستان و ایمنی بیمارستان در بحران ها	دکتر حسن پور	مطالعه مطالب جلسه قبل
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	نوپیدی و بازپیدی بیماری ها و نحوه مدیریت آن	دکتر حسن پور	انجام تکالیف
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	سامانه فرماندهی سانحه و کاربردهای آن	دکتر حسن پور	مطالعه مطالب جلسه قبل
چهارشنبه	۱۴:۰۰-۱۲:۳۰	جمع بندی مطالب و پرسش و پاسخ	دکتر حسن پور	مطالعه مطالب جلسه قبل